

Stine Munk-Stander
Fruevej 007
2870 Dyssegård

Kystdirektoratet
J.nr. 22/06531-16
Ref. Louise Marie Frandsen
25-10-2024

Dispensation til afgravning af sand inden for klitfredningslinjen

Ansøgning

I har søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 8 til at afgrave sand inden for klitfredningslinjen på ejendommene matr. nr. 179, 148e, 148s og 148u, Sdr. Nissum Mark, Sdr. Nissum, Bjerghuse 60 og 61, 6990 Ulfborg, i Holstebro Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 8, samt klitfredningsbekendtgørelsen² § 1, jf. § 4, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun klitfredningslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Afgravet materiale må ikke deponeres inden for klitfredningen.
- Beplantning skal reableres.
- Afgravning af klitten og reablering af beplantning skal ske i samarbejde med og efter anvisninger af Naturstyrelsen Vestjylland (kontaktperson er Jens Henrik Jakobsen, jhj@nst.dk, 2031 1180).

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Ejerne af matr. 148s og 148u, Sdr. Nisum Mark, Sdr. Nisum, Bjerghuse 60 og 61, 6990 Ulfborg, har ansøgt om dispensation til afgravning af sand inden for klitfredningslinjen. Ejendommene ligger tæt op ad den yderste klitrække mod Vesterhavet. På ejendommene ligger sommerhuse, der er stærkt udsat for tilsanding, idet husene ligger op af forklitten ved Bjerghuse, som har tildens til at brede sig ind over og rundt om sommerhusgrundene.

Et kort over de ansøgte matrikler og det omkringliggende område kan ses på figur 1.

Fig. 1. Ortofoto 2023. Det orange skraverede område markerer det klitfredet areal. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel. Den røde prik markerer skellet mellem de to ansøgte ejendomme. Foruden de to matrikler er det matriklen mod vest og syd der bliver påvirket af afgravningen.

Bortgravningen vil påvirke to nabomatrikler – matr. 179 og 148e, Sdr. Nisum Mark, Sdr. Nisum, der ejes af hhv. Kystdirektoratet og Holstebro kommune.

- Der er blevet indhentet lodsejer accept fra kommunen til bortgravning på deres matrikel, 148e, Sdr. Nisum Mark, Sdr. Nisum.
- Kystdirektoratet giver med denne afgørelse lodsejeraccept til bortgravning på matr. 179, Sdr. Nisum Mark, Sdr. Nisum.

Kystdirektoratet bemærker, at der tidligere er blevet givet dispensation til at bortgrave sand ved Bjerghuse 61.

- Skov- og naturstyrelsen gav d. 19-08-2004 dispensation til fjernelse af sand ved Bjerghuse 61.
- Miljøcenter Ringkøbing gav d. 15-07-2008 dispensation til rydning af sand ved Bjerghuse 61.

Et kort over topografien omkring sommerhusene kan ses på figur 2.

Fig. 2. Ortofoto 2023. På figuren fremgår det, at sommerhusene er opført i kote 4,5, mens toppen af klitten umiddelbart vest for husene ligger i kote 10,5-11.

Kystdirektoratet var d. 16-09-2024 på besigtigelse ved ejendommene, og billeder herfra kan ses på figur 3-8.

Fig. 3. Billede taget på besigtigelse af ejendommene d. 16-09-2024. På figuren ses et billede fra Bjerghuse 61, hvor man kan se at presset fra sandet har presset støttemuren, så den tilter ind mod sommerhuset.

Fig. 4. Billede taget på besigtigelse af ejendommene d. 16-09-2024. På figuren ses et billede fra Bjerghuse 61, hvor man kan se at presset fra sandet har fået støttemuren til at revne.

Fig. 5. Billede taget på besigtigelse af ejendommene d. 16-09-2024. På figuren ses et billede fra Bjerghuse 60, hvor man kan se at klitten er vokset meget højt op af støttemuren rundt om ejendommen.

Fig. 6. Billede taget på besigtigelse af ejendommene d. 16-09-2024. På figuren ses et billede fra Bjerghuse 60, hvor man kan se at klitten er vokset meget højt op langs ejendommen.

Fig. 7. Billede taget på besigtigelse af ejendommene d. 16-09-2024. På figuren ses et billede fra Bjerghuse 60, hvor man kan se at klitten er vokset meget højt op langs ejendommen.

Fig. 8. Billede taget på besigtigelse af ejendommene d. 16-09-2024. På figuren ses et billede fra Bjerghuse 60, der er taget ind mod Bjerghuset 61.

På besigtigelsen blev følgende konstateret;

- Ved nr. 61 er støttemuren mod klitten begyndt at "vælde" ind mod sommerhuset. Der er ca. ½ m mellem sommerhus og støttemur.
- Ved nr. 60 er klitten meget høj og stejl rundt om sommerhuset. Der er lidt mere luft omkring sommerhuset, men klitten er stejlere her end ved nr. 61.
- Ansøgerne er interesseret i en fællesløsning ift. bortgravning af klit og plantning af marehalm.

- Ansøger vil gerne grave ca. 1 m vandret ind, fra støttemuren ved nr. 61, hele vejen rundt om matriklerne, og afgrave således klitten efterfølgende fremstår med en vinkel på omtrent 45 grader op til toppen af klitten.
- Ansøger vil gerne grave ca. 1 m af ”klitten” mellem de to sommerhuse, da den er blevet meget høj – og er stejl ind mod nr. 60.

Ansøger har efter besigtigelsen indsendt følgende;

” (...) jeg vil gerne have indført at vi ønsker at få fjernet en god del af det sand der trykker på den beskadigede støttemur mod syd. (nr.61). Som jeg nævnte, så har dette areal tidligere været ret fladt, men der har gennem årene ophobet sig et ret massivt bjerg af sand, hvilket har beskadiget støttemuren. Det ville være fint om man kunne afhjælpe dette.”

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra klitfredningslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det nærmeste Natura 2000-område (nr. 74, Husby Klit) ligger ca. 130 m mod syd. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 197. Det nærmeste fuglebeskyttelsesområde er nr. 38, der ligger ca. 282 m mod nordøst i Natura 2000-område nr. 65. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 4.

Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 197 og fuglebeskyttelsesområde nr. 38 ses i bilag 3.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på, at der hverken er kortlagt habitatnatur eller kortlagt levesteder i det område der ansøges om at afgrave sand. Der er yderligere lagt vægt på, at de nærmeste kortlagte levesteder er mindst 3 km væk. Der er endvidere lagt vægt på, at der er tale om bortgravning af sand omkring to sommerhuse, hvor der i forvejen er aktivitet fra besøgende. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Der er på arter.dk registreret følgende bilag IV-arter i et 10 x 10 km kvadrat; odder, marsvin, strandtudse, markfirben, vandranke, spidssnudet frø, ulv, hvidnæse, bæver, og vågehal.

Kystdirektoratet bemærker, at det ansøgte ikke vil påvirke hverken søer, vandløb eller havet. Kystdirektoratet vurderer på den baggrund, at det ansøgte ikke vil påvirke de paddearter og vandlevende pattedyr og planter der måtte være i området.

Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte ikke vil påvirke de markfirben der måtte være i området. Der er i vurderingen lagt vægt på, at markfirben foretrækker klitter og lignende, hvor der er løst sandjord at grave æg ned i, vegetationsfrie pletter man kan sole sig på, samt strukturer hvor man kan opsøge skygge, når det ellers bliver for varmt. Kystdirektoratet bemærker, at det ansøgte område fremstår med en tæt bevoksning af rynket rose.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for klitfredningslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet har i den konkrete sag vurderet, at det er nødvendigt for anvendelse og vedligehold af huset, at ejer får mulighed for at gennemføre de beskrevne ændringer.

Kystdirektoratet vurderer således, at de helt lokale forhold på ejendommen udgør en sådan risiko for nedskridning af klitten, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til afgravning af sand.

Med venlig hilsen

Louise Marie Frandsen

loufr@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgrundlag

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for habitatområde nr. 197 og fuglebeskyttelsesområde nr. 38

Afgørelsen er også sendt til:

- Holstebro Kommune, kommunen@holstebro.dk / naturogmiljo@holstebro.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Holstebro, holstebro@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds LimfjordSyd limfjordsyd@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Holstebro, holstebro@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Naturstyrelsen Vestjylland, vjy@nst.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 8 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer. Formålet med bestemmelserne om klitfredning er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for klitfredningen. Der må heller ikke foretages gravearbejde, etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, arealerne må ikke afgræsses, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens § 8a. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af klitfredningsbekendtgørelsens⁴ § 1 fremgår, at det på de klitfredede arealer blandt andet ikke er tilladt at fjerne beplantning eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning, køre med motorkøretøjer uden for lovligt anlagte veje, at opstille telte og lignende eller at foretage gravearbejde, at cykle eller ride uden for lovligt anlagte veje.

Kystdirektoratet kan gøre undtagelse fra forbuddene, jf. § 4.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om klitfredningslinjen meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af klitfredningen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁵ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra klitfredningen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

³ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra klitfredningen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for habitatområde nr. 197 og fuglebeskyttelsesområde nr. 38

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 197		
Naturtyper:	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Grårisklit (2170)
	Klittavning (2190)	Enebærklit* (2250)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 38		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Pibesvane (T)	Sangsvane (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Lysbuget knortegås (T)	Spidsand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Toppet skallesluger (T)	Stor skallesluger (T)
	Rørhøg (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Klyde (TY)	Hvidbrystet præstekrave (Y)
	Pomeransfugl (T)	Almindelig ryle (Y)
	Brushane (Y)	Lille Kobbersnepe (T)
	Dværgterne (Y)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Blåhals (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Hvidbrystet præstekrave (Y) og dværgterne (Y) findes ikke i fuglebeskyttelsesområde F38. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))